

Вторым по значимости является значение «успешный субъект или объект»/ *«a person or thing that succeeds»*, и только в одном словаре из шести встречается толкование, имеющее отношение к американской культурологической характеристике концепта УСПЕХ - деньги... статус... слава, а именно: *«the achievement of a desired aim or of fame, wealth or social position»* [Cambridge International Dictionary of English 2003].

Обобщая последовательность развития значения и концептуальных признаков рассматриваемого явления, можно утверждать, что преобразование концепта УСПЕХ получило отражение в системе развития значений лексемы *success* в сторону накопления коннотации. Данный процесс схематически можно представить в виде диахронической цепочки: новоанглийский (результат) → современный британский английский (хороший результат) → американский английский (благоприятное завершение усилий или попыток).

На основании сопоставления понятийного содержания концепта УСПЕХ, представленного в американской и британской лексикографических практиках, можно заключить, что понятийное содержание данного концепта в двух вариантах английского языка несколько различается, а именно: концептуальное ядро успеха в американском варианте английского языка представлено тремя основными признаками, тогда как концептуальное ядро успеха в британском варианте английского языка представлено двумя основными признаками, а такой культурнозначимый для американской речевой культуры признак успеха, как «деньги... статус... слава», в британском варианте английского языка не акцентируется. Дефиниционный анализ этимологических и семантических факторов, а также сопоставление концептуальных признаков, вычленяемых из понятийного содержания словоформ, может послужить необходимым подспорьем для дальнейшего изучения концепта УСПЕХ в современной англоязычных культурах в аспекте сугубо когнитивно-культурологического анализа.

Литература

- Арутюнова Н. Д. Введение / Н. Д. Арутюнова. // Логический анализ языка. Ментальные действия. М.: Наука, 1993. - С. 3 - 6.
- Болдырев Н. Н. Когнитивная семантика: Курс лекций по английской филологии / Н. Н. Болдырев. - Тамбов: Изд-во Тамб. ун-та, 2001. - 123 с.
- Замошкин Ю. А. Вызовы цивилизации и опыт США: история, психология, политика / Ю. А. Замошкин. - М.: Наука, 1991. - 308 с.
- Красных В. В. Виртуальная реальность или реальная виртуальность? (Человек. Сознание. Коммуникация) / В. В. Красных. - М.: Диалог - МГУ, 1998. - С. 43 - 49.
- Кубрякова Е. С. Язык и знание: На пути получения знаний о языке: Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира / Е. С. Кубрякова. - М.: Языки славянской культуры, 2004. — 560 с.
- Лайонз Дж. Лингвистическая семантика: Введение / Дж. Лайонз. - М.: Языки славянской культуры, 2003. - 400 с.
- Потебня А. А. История русского языка / А. А. Потебня // Потебнянсью читання. Киев: Наукова думка, 1981. - С. 130 - 162.
- Розенберг Н. В. Архитектоника успеха в культуре: Дисс. ... канд. филос. наук / Н. В. Розенберг. - Тамбов, 2001. - 176 с.
- Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. - Полтва: Довкілля-К, 2010. - 843 с.
- Clee P., Radu-Clee V. American Dreams, Readings for Writers / P. Clee, V. Radu-Clee. - London, Toronto: Tacoma University College, Mayfield Publishing Company, Mountain View 1995. - 444 p.
- Huber R. M. The American idea of Success / R. M. Huber. - New York: McCraw-Hill, 1987. - 563 p.
- Ананьев А. и др. Полный латинский словарь / А. Ананьев. - М.: Изд-во «Русский язык», 2002. - 890 с.
- Дворецкий И. Х. Латинско-русский словарь / И. Х. Дворецкий. - М.: Изд-во «Русский язык», 2000. - 846 с.
- American Heritage Dictionary of the English Language. - New York : Harper Collins Publishers, 1995. - 916 p.
- Barnhart Concise Dictionary of Etymology. - New York: Harper Collins Publishers, 1998. - 916 p.
- Cambridge International Dictionary of English. - Cambridge: Cambridge University Press, 2003. - 1740 p.
- Dauzat A. Dictionnaire Etymologique De La Langue Francaise / A. Dauzat. - Paris: Larousse, 1988. - 824 p.
- Longman Dictionary of American English, USA. - N.-Y.-Harlow: Longman, 1997. - 934 p.
- Longman Dictionary of Contemporary English. - Harlow: Pearson Education Limited, 2003. - 1950 p.
- Longman Dictionary of English Language and Culture. - Harlow: Addison Wesley Longman, 2002. - 1568 p.
- New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language, Danbury: Lexicon Publications, inc., 1995. - 1250 p.
- Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. - Oxford: Oxford University Press, 1995. - 1534 p.
- Oxford Dictionary of English Etymology. - Oxford: Oxford University Press, 1996. - 1789 p.
- Robert P. Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française / P. Robert. - Paris: Le Robert edition, 1996. - 1555 p.
- Roget's 21st Century Thesaurus. - London: Thomas Nelson Publishers. - Nashville: Union Book, 2001. - 286 p.

ЗАЛУЖНА М.В.

(Запорізький національний університет)

ЕТНІЧНІ НОМІНАЦІЇ НА ПОЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАРІАНТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Стаття присвячена вивченню семантики та функціонування етнономінацій на позначення українців в американському варіанті сучасної англійської мови. Проаналізовано семантичні характеристики різних видів етнонімів (офіційні етноніми, «ксеноетноніми», «етнофобізми»). Розглянуто функціональний аспект етнономінацій, детермінованих етнічними стереотипами, у мовленні американців.

Ключові слова: етнономінація, етнонім, «ксеноетнонім», «етнофобізм», етнічний стереотип, «ксеностереотип».

Залужная М.В. Этнические номинации, обозначающие украинцев, в американском варианте английского языка. Статья посвящена изучению семантики и функционирования этнономинаций для обозначения украинцев в американском варианте современного английского языка. Проанализированы семантические характеристики различных видов этнонимов (официальные этнонимы, «ксеноэтнонимы», «этнофобизмы»). Рассмотрен функциональный аспект этнономинаций, детерминированных этническими стереотипами, в речи американцев.

Ключевые слова: этнономинация, этноним, «ксеноэтноним», «этнофобизм», этнический стереотип, «ксеностереотип».

Zaluzhna M.V. Ethnic nominations denoting Ukrainians in American English. The article focuses on the study of semantics and functioning of names denoting Ukrainians in modern American English. The semantic features of different types of ethnic names (official ethnic names, “xenoethnonyms”, “ethnophobisms”) are analyzed. The author touches upon the functional aspect of names denoting Ukrainians in American English with the special focus on ethnic stereotyping.

Key words: ethnic nomination, ethnic name, “xenoethnonym”, “ethnophobism”, ethnic stereotype, “xenostereotype”.

У сучасному світі останнім часом спостерігаються тенденції до збільшення міжетнічних контактів, інтегративних процесів та глобалізації. В таких умовах сьогодні все більш важливими постають проблеми визначення культурної своєрідності та ідентифікації етносів, у тому числі й мовними засобами. Співіснування різних етнічних груп на території США, міжетнічне спілкування з великою кількістю мігрантів (представників інших культур) призводять до формування взаємних уявлень цих етнічних спільнот шляхом стереотипізації набутого досвіду. Вербалізуються стереотипи насамперед через етнономінацію.

Деякі аспекти утворення та функціонування етнонімів уже досліджувались науковцями (Гнатенко П.І., Голікова Т.А., Завгородня Л.В., Павловська А.В., Юнацька А.Б.). Проте, дослідження мовної картини світу, що представлена етнономінаціями на позначення мігрантів, у сучасній лінгвістиці є одним з нових напрямів. Вивчення механізмів утворення, семантики та особливостей функціонування етнонімів у сучасній англійській мові США надає можливість визначити, як виражається ставлення її носіїв до інших етнічних спільнот, зокрема українців. Саме цим зумовлена **актуальність** даного дослідження, адже збільшення потоку мігрантів з України, великий інтерес у США до політичних подій в Україні сприяє формуванню в менталітеті американців узагальненого образу українців як нації, і етноніми, що їх позначають, набувають нових конотацій. Проте у лінгвістичних студіях таким етнономінаціям не було приділено достатньо уваги. Тому **мета** цієї роботи полягає у дослідженні способів утворення та особливостей функціонування етнічних номінацій українців у американському варіанті англійської мови. Для цього необхідно розв'язати наступні **завдання**: розкрити етнокультурну обумовленість утворення етнічних стереотипів; проаналізувати особливості вербалізації етностереотипів про українців у США через етнономінації; встановити характер і причини денотативних і конотативних змін у семантиці етнонімів щодо українців у американському варіанті англійської мови.

Об'єктом дослідження стали стереотипно забарвлені лексичні та фразеологічні одиниці на позначення українців в американському варіанті англійської мови. **Предметом** вивчення є етнокультурний, семантичний та функціональний аспекти етнонімів на позначення українців у сучасному американському варіанті англійської.

Корелятивні зв'язки між мовою та культурою настільки складні та багатоаспектні, що попри величезну увагу дослідників (Лотман Ю.М., Бахтін М.М., Красних В.В., Селіванова О.О., Вежбицька А., Гудков Д.Б., Тер-Мінасова С.Г., Голубовська І.О.), не знято усі суперечності у вирішенні як основних, так і суміжних питань. Мова може тлумачитись, як знаряддя культури, навіть як один з її проявів (особливо літературна мова або фольклорна). З іншого боку, мова й культура можуть розглядатись як «незалежні, автономні семіотичні системи, у багатьох відношеннях структурно ізоморфні та взаємовідображені» [Толстой 1995, с. 29-30]. Попри всю складність відношень між мовою та культурою, беззаперечним для сучасної лінгвістики є твердження про те, що культура зберігається у свідомості людини, фіксується у мові та мовній свідомості, виявляється у поведінці людини, у тому числі комунікативній та мовленнєвій, реалізується в дискурсі та обумовлює його національно-культурну специфіку.

Набір цінностей певного народу складає його національний характер, формою прояву якого є *етнічні стереотипи*. Вони формують образи «добрих» і «поганих» етносів, орієнтують націю на пошук союзників та/або ворогів. Взагалі, під «*стереотипом*» ми, слідом за Трошиною Н.М., розуміємо «досить спрощені, клішовані уявлення, за допомогою яких здійснюється категоризація предметів і явищ та дається заздалегідь запрограмована їх оцінка» [Трошина 2000, с. 69]. Це деяке «уявлення фрагмента оточуючої дійсності, фіксована ментальна «картинка», усталений мінімізовано-інваріантний образ предмета або ситуації, обумовлений національно-культурною специфікою» [Красних 2002, с. 178-179]. *Етностереотип*, відповідно, – це «культурно зумовлений схематичний образ певної етнічної спільноти: своєї або іншої» [Кашкин 2004, с. 50]. На позначення образу своєї спільноти у сучасній лінгвістиці вживають термін «*автостереотип*», для зображення уявлення про чужий етнос є кілька суперечливих понять: «*гетеростереотип*» або «*зовнішній стереотип*». Останнім часом у вжитку з'явився термін «*ксеностереотип*» на позначення іншого етносу [Юнацька 2005, с. 5], і він здається нам більш вдалим, оскільки підкреслює одну з істотних ознак стереотипу як такого – розділення націй на «свої» та «чужі», а також його етнокультурну обумовленість. Надалі ми будемо використовувати в роботі саме його.

Окреслення межі свого простору є одним з механізмів встановлення семантичної індивідуальності. Свій простір у цій базовій опозиції визначається як «наш», «культурний», «безпечний», «комфортний», «правильний» тощо. Йому протиставляється простір чужий, тобто «ворожий», «небезпечний», «поганий»,

«агресивний» [Лотман 1996, с.175]. Етностереотипи нівелюють межі між індивідами усередині етнокультурної групи і одночасно окреслюють межі між самими групами. У такий спосіб стереотипи, як слушно зауважує Філінський А.А., заспокоюють, утворюють ефемерне відчуття безпеки (ідея «дискурсивної реальності комфорту») [Филинский 2002, с. 56-57]. Ця дихотомія відбиває не тільки таку функцію стереотипу, як встановлення етнічної ідентичності, але й його аксіологічну та емоційну маркованість. Зовнішня, «чужа» етнічна спільнота, як правило, оцінюється менш схвально, тому «ксеностереотипи» найчастіше є негативними, і це прояв відбитого у них етноцентризму. Можемо припустити, що така оцінка носить характер не раціональний та об'єктивний, а скоріше емоційний, тому що апелює не до норми, а до еталону, яким традиційно є свій етнос.

Стереотипи формуються при безпосередньому міжособистісному контакті, під впливом засобів масової інформації, за допомогою неорганізованих форм передачі інформації (чутки, анекдоти, прислів'я) або забобонів та упереджень, які виходять з історичних традицій.

Саме тому етностереотип не персоніфікований, за ним стоїть певний образ, проте він не пов'язаний з конкретною особою, абстрактний, узагальнений. При утворенні етностереотипа відбувається «структурування уявлення про певну етнічну спільноту – з усіх рис, притаманних цьому національному характеру, виділяються та фіксуються лише деякі найважливіші» [Гудков 2003, с. 140]. На нашу думку, така редукція складного поняття є наслідком деякої економії мислення та веде до обмеженості й інколи викривленості у стереотипі образу зображеного етносу.

Одним із результатів процесу стереотипізації набутого досвіду є *етнічна номінація* – лінгвальне позначення певної етнічної спільноти. *Етнонім* не просто називає народ як етнічну групу, але викликає у свідомості сконцентровані в єдиному образі уявлення, оцінки відповідних референтів, тощо. Аналогічно стереотипам, що ними відбиваються, етноніми діляться на *автоетноніми* та *гетероетноніми* (або «ксеноетноніми» [Юнацька 2005, с. 67]) – лінгвальні позначення чужих етнічних спільнот. Також серед етнонімів виділяють *офіційні* та *неофіційні* (у різних дослідників – «вторинні», «псевдоетноніми», «етнодисфемізми», «етнофобізми»). Ми вживатимемо у якості робочого термін «*етнофобізми*» як такий, що містить вказівку на частіше всього образливий характер таких лексичних одиниць.

У результаті досвіду міжетнічних стосунків, «ксеностереотипи» у мові фіксуються саме через систему засобів неофіційної етнономіації. Не дивно, що «ксеноетноніми» мають переважно пейоративний характер, адже відбивають негативні риси, що приписуються «чужим» етносам у рамках опозиції «свій-чужий». Імміграція, звичайно ж, великою мірою вплинула на формування американської нації. Контакти американців з представниками інших культур, що мешкають на їх території, безперечно, сприяють утворенню «ксеностереотипів» у їх менталітеті. Для українських іммігрантів як етнічної меншості вони стали домінуючою спільнотою, і ця стереотипізація набутого досвіду спілкування не могла не позначитись на словниковому складі американського варіанту англійської мови.

Етнономіації на позначення українців в американському варіанті англійської мови представлені офіційними етнонімами, етнонімічними назвами образного характеру та «етнофобізмами». Ми розглянемо не тільки самі лексичні одиниці, але й стереотипні уявлення, що за ними приховані, аби відтворити образ українця у свідомості пересічних американців. Матеріалом аналізу стали 43 лексичні одиниці на позначення українців з 67 дефініціями, отримані в результаті опитування як етнічних американців, так і іммігрантів українського походження та зафіксовані в електронному словнику “**Urbandictionary**”. При цьому 84% від загальної кількості опрацьованих лексем належать етнічним американцям, а 16% – українцям за походженням, що мешкають у Штатах.

Географічна назва “*Ukraine*” та офіційний етнонім “*Ukrainian*” не мають жодних негативних конотацій з точки зору як американців, так і українців, відрізняється лише ступінь обізнаності респондентів стосовно країни й етносу-референтів. Визначення України з боку американців містять певну схематичність, неточність та викривленість уявлень (для порівняння – дефініція іммігранта: «*Країна у Східній Європі з територією приблизно 600 000 кв.км, друга за розміром країна в Європі після Росії*» (тут і далі – переклад наш). Дефініції американців: «*Країна посідає перше місце за виробництвом піратських CD, DVD, комп'ютерного програмного забезпечення*», «*чудове місце для пошуку нареченої за листуванням*» тощо [Urbandictionary].) Безсумнівно, це наслідки браку інформації про Україну в Штатах. Спостерігаємо досить високий рівень необізнаності американців стосовно способу та рівня життя, занять, уподобань українців (за словами одного з респондентів, «*на жаль, наша жалюгідна система освіти не вчить про Україну, тому я небагато знаю про її історію. Проте пам'ятаю щось про Голодомор, коли люди помирили від нестачі картоплі... чи це було в Ірландії?*» [Urbandictionary])

Серед неофіційних етнонімів були вказані “*Ukie*” та його похідні – “*Uki*”, “*Ukie land*”, “*Ukie boy/girl*”, “*Ukie chick*”. Етнонім “*Ukie*” був створений шляхом редукції та суфіксації офіційного етноніму “*Ukrainian*”. Суфікс *-i(e)-* в англійській мові раніше був зменшувально-пестливим, потім, як зазначає Зацний Ю.А., став надавати слову значення «ентузіаст чого-небудь» [Зацний 1992, с.17]. На сьогодні, як

ми бачимо, він набуває в американському варіанті нових конотацій, дещо зневажливих, презирливих та спрямованих на приниження референтів – вихідців з інших країн. Хоча при цьому їх тлумачення не завжди негативні («це найкраще місце у світі», «жінки там гарячі та сексуальні», «країна чудової краси та величезного потенціалу», «*Ukie boys* – гарні, сильні, розумні та дуже сексуальні», «*Ukie girls* – одні з найгарніших дівчат у світі» [Urbandictionary].) Ще одним прикладом неофіційної етнономінації є етнонім «*Ukrainian*», який самі вихідці з України вважають образливим через спотворену орфографію.

Образ українця в стереотипній уяві американців відбивається також у стійких словосполученнях та фразеологічних виразах метафоричного характеру, до складу яких увійшов етнонім «*Ukrainian*». Вони переважно вказують на зовнішність, спосіб життя, типову поведінку, гастрономічні переваги українців, тощо («*ukrainian handshake*» – прояв довіри однієї із сторін до іншої на підтвердження угоди або під час переговорів; «*ukrainian goodbye*» – зображує ситуацію, коли людина залишає вечірку або бар, не сказавши «до побачення», нагадує *Irish Goodbye*, з однією різницею: той, хто йде, звичайно щось краде; «*ukrainian present*» – апелює до випадків, коли на когось навмисне виливають келих пива; «*ukrainian boat ride*» – обіцянка подорожі або заходу, що здається веселим, але може закінчитись смертю запрошеного [Urbandictionary]). У 90% випадків такі словосполучення мають негативну конотацію та зображують українців як людей брехливих, підступних, агресивних, не надто розумних («вони завжди запізнюються, дуже товсті, цілий день їдять пироги, вони неписьменні, їм не вистачає загальної культури поведінки» [Urbandictionary]). Показним є той факт, що серед іммігрантів жоден не вказав на такі різко не надто привабливі риси етносу. Дійсно, можемо констатувати, що утворення, вибір та використання етнономінацій під час міжетнічного спілкування залежить насамперед від стереотипних настанов мовців відносно інших етносів.

Загалом же з усіх проаналізованих дефініцій лише 7 (10%) мали нейтральний, відсторонений і доволі об'єктивний характер («відносно нова держава», «українці люблять футбол, гімнастику, музику, танці, веселощі, споживання хорошої домашньої їжі», «вони дуже спортивні, пишються своєю спадщиною» [Urbandictionary]). Цікаво, що всі нейтральні описи належать лише опитаним етнічним американцям.

Позитивних характеристик налічується 45% від загальної кількості висловів. Іммігранти (23%) висловлювались виключно позитивно, дуже емоційно, у піднесеному дусі («українці – сердечні, освічені люди, дуже гостинні, з гарним почуттям гумору», «найкраще місце на землі, де я народився, і куди хочу повернутись», «найгарніша країна з найкращими людьми» [Urbandictionary]). Стільки ж схвальних відгуків належить американцям (22%), які інколи зображували українців досить прихильно («Найкращі у світі танцівники», «дивовижно прекрасні люди», «жінки там найгарніші у світі» [Urbandictionary]).

Негативних дефініцій така ж кількість, що й позитивних (45%), але вони були зазначені лише американцями («*Dumb terrorists that s*ck at everything*», «*ugly hairy women*», «*a ukrainian boy is into stupid things and sometimes dresses like he lives in a dump*» [Urbandictionary]). Наведені приклади демонструють ще одну особливість негативних відгуків про українців – велику кількість вульгаризмів та табуованої лексики у їх складі. Можемо припустити, що формування негативних стереотипів супроводжується вульгаризацією мовлення, яка має за мету образити українців через приписування їм різко відразливих якостей (неохайність, брак розуму та ін.) Така оцінка вказує на зростаючу суб'єктивізацію образу українця в американській свідомості. Подібна тенденція стосовно мігрантів є досить небезпечною, адже може спровокувати загострення соціальної напруги етнокультурного простору.

Окреме місце серед проаналізованих «ксеноетнонімів» посідають «етнофобізми» дерогативного характеру, які у відкритій чи прихованій формі вказують на приписувані українцям сексуальні особливості та збочення, яких виявилось близько 30% від загальної кількості висловів. Вони здебільшого належать американцям, мають зневажливий характер та мають на меті принизити образ українця та підкреслити власну домінуючу позицію (*Ukie chick* – «сексуальна українка, що знає як втішити та сексуально задовольнити свого чоловіка» [Urbandictionary]), ще більш образливими є словосполучення, які апелюють до різноманітних статевих актів та сексуальних збочень: «*ukrainian milkshake*», «*Ukraine train*», «*ukrainian jackhammer*», «*ukrainian love cradle*»). Тут також зображуються не сексуальні здібності українців, а, скоріше, відбиття у стереотипі бажання американських респондентів певним чином їх образити.

Ще однією помітною рисою американського стереотипу українців є їх ідентифікація через відокремлення та протиставлення росіянам («простіше кажучи, країна краща за Росію», «вони крутіші за росіян», «не плутайте їх з росіянами, вони зовсім різні», «це росіяни, які стверджують, що вони не росіяни, ненавидять росіян настільки, що ніколи не змиряться з тим фактом, що вони фактично є росіянами» [Urbandictionary]). Загалом Росія згадується у 15% всіх дефініцій. Це, звичайно, відбиває багатовікові історичні зв'язки України і осмислення реалій нової історичної дійсності, бачення українців крізь призму їх ставлення до росіян і стосунків з північними сусідами.

Отже, наше дослідження дозволяє дійти **висновку**, що структура й оцінка уявлень, зафіксованих в етностереотипах, специфічні для кожної культури, що фіксується у мовних засобах цієї культури. При цьому образ, відбитий у «ксеностеріотипах», є здебільшого викривленим, супроводжується негативною емоційною оцінкою. Етнічний стереотип українця, вербалізований в американському варіанті англійської мови, не є виключенням. Бачимо, що ставлення до українських іммігрантів утворюється насамперед через протиставлення двох культур, найчастіше не на користь українців.

У мові як етнічних американців, так і самих переселенців з України під впливом етностереотипів виникла ціла низка лексичних одиниць – не тільки етнонімів, але й похідних від них стійких словосполучень. Способи утворення таких етнонімів співвідносяться з відповідними стереотипами. Серед основних механізмів їх утворення ми виділили редукцію, суфіксацію та метафоричне перенесення властивостей. Значне місце серед таких стійких словосполучень посідають ті, до складу яких входить етнонім *Ukrainian*. Він має важливу функцію – приписування українцям певних (переважно негативних) рис. Результати дослідження показали, що у «ксеностереотипах» та їх вербалізації – етнонімах на позначення українців – відбувається зсув від об'єктивної оцінки до емоційно-суб'єктивної, оскільки у них знаходять відображення недостатня інформованість про український етнос, неоднозначні історичні факти та стереотипна настанова – презирливо-зверхнє ставлення домінуючої нації до етнічної групи мігрантів.

Серед **перспектив** подальшого дослідження є більш глибоке вивчення механізмів вербального відбиття в етностереотипах та етнонімах мовної картини світу американців, особливості вербалізації міжкультурних стосунків, утворення обоюдної стереотипізації українців та американців. Можна також звернути увагу на те, як, у свою чергу, українська мова може впливати на американський варіант англійської через вербально закріплені стереотипи. Таким чином, матимемо можливість саме через призму мовної системи етносу розкрити світобачення його представників.

Література

Гудков Д.Б. Теория и практика межкультурной коммуникации. – М.: ИТДГК «Гнозис», 2003. – 288 с. Зацний Ю.А. Шляхи та тенденції розвитку лексико-семантичної системи сучасної англійської мови. – Запоріжжя: ЗДУ, 1992. – 110 с. Красных В.В. Этнопсихолінгвістика и лингвокультурология. – М.: ИТДГК «Гнозис», 2002. – 284 с. Кашкин В.Б. Маркеры своего и чужого в межкультурном диалоге // «Взаимопонимание в диалоге культур: условия успешности». Часть 2. – Воронеж: ВГУ, 2004. – С.49-62. Лотман Ю.М. Внутри мыслящих миров. Человек – Текст – Семіосфера – История. – М.: «Языки русской культуры», 1996. – 464с. Толстой Н. И. Этнолінгвістика в кругу гуманитарных дисциплин // Толстой Н. И. Язык и народная культура. Очерки по славянской мифологии и этнолінгвістике. – М., 1995. – С. 27-40. Трошина Н. Н. Тема національно-культурної ідентичності в дискурсе мас-медіа // Етнокультурная специфика речевой деятельности: Сб. обзоров. / РАН ИНИОН. Центр гуманит. науч.-информ. исслед. – М., 2000. – С. 64-89. Филинский А.А. Критический анализ политического дискурса предвыборных кампаний 1999-2000 гг. / Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. – Тверь: Тверской гос. ун-т, 2002. – 16 с. Юнацька А.Б. Вербалізація стереотипів іспаномовної культури в американському варіанті англійської мови: дис... канд. філол. наук. – Запоріжжя: Запорізький національний ун-т, 2005. – 213с. *Urbandictionary* [Електронний ресурс]: <http://www.urbandictionary.com/define.php?term=ukraine>

КОРОЛЬ Т.А.

(Національний університет «Львівська політехніка»)

ДОСВІД ТА СПЕЦИФІКА ПІДХОДІВ ДО УКЛАДАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ СЛОВНИКІВ.

Статтю присвячено аналізу принципів побудови лінгвокультурологічних словників. Розглянуто чотири словники різних мов (українська, російська, англійська, польська). Висвітлено основні відмінності підходів до побудови зазначених словників.

Ключові слова: словникарство, лінгвокультурологія, мовна картина світу.

Король Т.А. Опыт и специфика подходов к созданию лингвокультурологических словарей. Статья посвящена анализу принципов построения лингвокультурологических словарей. Рассмотрены четыре словаря разных языков (украинский, русский, английский и польский). Показаны основные различия подходов к созданию указанных словарей.

Ключевые слова: лингвокультурология, языковая картина мира, лексикография.

Korol T.A. Experience and specific approaches to creation of lingvocultural dictionaries. This article introduces the analysis of the main principles of lingvocultural dictionaries. We examined four dictionaries of different languages (Ukrainian, Russian, English, Polish). The basic approaches to the creation of dictionaries in different cultures are demonstrated.

Key words: Lingvoculturology, lingual picture of the world, lexicography.

Лінгвокультурологія досліджує живі комунікативні процеси і зв'язок мовних виразів, які використані в них, з менталітетом народу. Таке розуміння предмета лінгвокультурології сприяє розвитку ідей, висловлених у науці О.О.Потебнею, М.М.Покровським, В.В.Виноградовим, Д.С.Лихачовим, Н.І.Толстим, Ю.М.Лотманом, ідей, які пов'язані із проявом культурно-національної специфіки мовних одиниць і текстів. Джерелом фактичного матеріалу для лінгвокультурологічних узагальнень є численні